

LZ

14e ALGEMENE VOLKSTELLING,
ANNEX WONINGTELLING,
28 februari 1971

TECHNISCHE TOELICHTING
op de kerntabellen (series 1 t/m 3)
met definitieve uitkomsten per gemeente

BELANGRIJKSTE BEGRIPPEN
EN DEFINITIES

Centraal Bureau voor de Statistiek
Hoofdafdeling Algemene Tellingen
Voorburg 1976

A. INLEIDENDE OPMERKINGEN

1. ALGEMEEN.

De definitieve uitkomsten per gemeente hebben betrekking op de TOTALE bevolking van de gemeente inclusief de zgn. varende en rijdende bevolking en inclusief de bevolking in inrichtingen en tehuizen.

De in de tabellen gegeven totale bevolking komt niet precies overeen met de bevolking volgens de gemeentelijke bevolkingsadministratie, omdat in de telling de laatste stap van de gelijktijdig met volkstelling gehouden controle van de gemeentelijke bevolkingsregisters niet is verwerkt. De afwijkingen zijn echter gering en komen voor geen enkele gemeente hoger dan 2% naar boven of naar beneden.

De afwijkingen zijn daarmee voor de in de tabellen opgenomen structuurgegevens statistisch van geen betekenis.

De zojuist bedoelde afwijkingen houden geen verband met het feit, dat bij de telling 2,3% van de bevolking niet is thuis getroffen, dan wel geweigerd heeft aan de telling mede te werken. De gegevens van de betrokkenen zijn nl. - voorzover deze aan de bevolkingsadministratie waren te ontleen - bij de gemeenten opgevraagd en in de tabellen verwerkt.

Voor gegevens die niet aan de bevolkingsadministratie konden worden ontleend zijn de betrokkenen in de tabellen verwerkt in de posten "onbekend".

Voor wat betreft de WONINGvoorraad en het aantal andere bewoonde ruimten zijn de tabellen compleet. De betrokken woonverblijven zijn voorzover bewoond door personen die niet thuis werden getroffen, dan wel weigerden om aan de telling mede te werken, geteld op grond van bij de gemeenten berustende administratieve gegevens.

2. GEHEIMHOUDING VAN INDIVIDUELE GEGEVENS.

Met het oog op de plicht tot geheimhouding van individuele gegevens zijn de verkregen cijfers omgewerkt tot 5 tallen. Deze omwerking heeft als volgt plaatsgevonden:

- de getallen 0,1 en 2 zijn in de tabellen vervangen door twee punten

- de getallen 3,4,5,6 en 7 zijn vervangen door het getal 5

- de getallen 8,9,10,11 en 12 door het getal 10

- de getallen 13,14,15,16 en 17 door het getal 15 enz.

Ook voor hogere getallen is dit systeem consequent toegepast om te voorkomen, dat door vergelijking met andere getallen individuele gegevens zouden kunnen worden afgeleid.

Bij het samentellen van de gemeentelijke uitkomsten tot uitkomsten voor de onderscheiden provincies en voor het land als geheel zijn uiteraard de werkelijke aantallen per gemeente als basis genomen en niet de vijftallen. Wel zijn vanzelfsprekend de voor de provincies en voor Nederland verkregen totalen weer omgewerkt tot 5 tallen.

De onnauwkeurigheden die hiermede zijn geïntroduceerd zijn vanuit statistisch oogpunt gezien niet van betekenis.

3. BEREKENDE PERCENTAGES.

De naast de absolute aantallen gegeven percentages zijn vastgesteld op basis van de werkelijke (niet tot 5 tallen omgewerkte) aantallen. Daarna is het cijfer achter de komma omgewerkt tot een vijftal op de onder 2 omschreven wijze.

Voor getallen kleiner dan drie zijn de percentages weggelaten om te voorkomen dat aan de hand daarvan eenheden (d.w.z. individuele gegevens) zouden kunnen worden teruggerekend.

4. OPZET VAN DE TABELLEN.

De tabellen zijn overwegend samengestelde tabellen, waarin méér dan één opsplitsing voorkomt van de per tabel aangegeven massa.

Elk blad opent met de totalen van de betrokken massa, waarop elk van de daaronder gegeven opsplitsingen uitkomen. Dit om te voorkomen, dat die totalen telkens bij elke opsplitsing zouden moeten worden herhaald.

B. BASISDEFINITIES

1. TOTALE BEVOLKING.

Tot de bevolking zijn, behoudens de in punt A.1 van deze Toelichting gemaakte restrictie, gerekend alle personen die volgens het Besluit Bevolkingsboekhouding in de gemeentelijke persoonsregisters behoren te zijn opgenomen. Dit komt neer op de personen die in de onderscheiden Nederlandse gemeenten hun werkelijke woonplaats hebben, zulks ongeacht hun nationaliteit. In de gegeven cijfers zijn dus begrepen de in Nederland woonachtige buitenlanders (met uitzondering van personen die het recht van exterritorialiteit bezitten en van personen behorende tot de Navostrijdkrachten), terwijl de in het buitenland woonachtige Nederlanders buiten beschouwing zijn gebleven.

2. BEROEPSBEVOLKING.

Tot de beroepsbevolking zijn gerekend alle personen van 14 jaar en ouder die op enigerlei wijze voor eigen rekening werkzaam zijn dan wel tegen loon, salaris of een andere vorm van geldelijke beloning, werkzaamheden ten behoeve van anderen verrichten en voorts wachtgelders, werklozen en werkzoekenden (zie voor een nadere omschrijving punt C.6 van deze toelichting).

N.B. In afwijking van 1960 zijn in 1971 personen die per week gemiddeld minder dan 15 uur in loondienst werkzaam zijn wel tot de beroepsbevolking gerekend. Dit geldt niet voor in gezinsbedrijven medewerkende gezinsleden noch voor scholieren en studenten. Indien tot de laatstgenoemde categorieën behorende personen per week gemiddeld minder dan 15 uur werken zijn zij evenals in 1960 buiten de beroepsbevolking gehouden.

3. HUISHOUDENS, ALLEENSTAANDEN EN GEZINNEN.

a. Huishouden (definitie 1960)

Volgens de definitie 1960 is als huishouden beschouwd elke groep van twee of meer personen die in huiselijk verkeer met elkaar samenwonen en tezamen een gemeenschappelijke huishouding voeren (gemeenschappelijk hoofdwoonvertrek, tezamen koken en eten etc.).

b. Alleenstaande (definitie 1960)

Volgens de definitie 1960 is als alleenstaande aangemerkt elke afzonderlijk levende persoon en voorts hij of zij die wel met anderen in één woonverblijf woont, doch een afzonderlijke huishouding voert en met die anderen geen huiselijk verkeer onderhoudt. Is dit laatste wel het geval dan is sprake van een kostganger of commensaal, die niet als alleenstaande is beschouwd doch als lid van het huishouden waarmee hij in huiselijk verkeer samenwoont.

c. Gezin

Als gezin is beschouwd elk paar van bijeenwonende echtelieden zonder kinderen of met in huiselijk verkeer met hen samenwonende ongehuwde eigen en/of stiefkinderen en voorts elke vader of moeder die met een of meer ongehuwde eigen en/of stiefkinderen in huiselijk verkeer samenwoont.

Eventueel met de ouders samenwonende gehuwde of gehuwd geweest zijnde kinderen zijn, ook indien zij zonder eigen gezinsleden bij de ouders wonen, geacht geen deel meer uit te maken van het ouderlijk gezin.

Uit het bovenstaande blijkt dat de begrippen huishouden (definitie 1960) en gezin elkaar in zoverre dekken dat zij beide betrekking hebben op groepen van met elkaar in huiselijk verkeer samenwonende personen. Zij verschillen echter doordat bij het huishoudenbegrip de economische binding van het huiselijk verkeer als enige maatstaf geldt, terwijl bij het gezinsbegrip de binding door huwelijk bloedverwantschap (in de eerste graad) en adoptie als criterium is genomen.

Het begrip huishouden is dus ruimer dan het begrip gezin omdat volgens de gegeven omschrijvingen een huishouden

- . behalve uit één gezin ook kan bestaan uit twee (of meer) gezinnen die gemeenschappelijk een huishouding voeren
- . behalve de leden van één of meer gezinnen mede kan omvatten in huiselijk verkeer met hen samenwonende personen (verwanten, huispersoneel en andere niet verwanten)
- . ook kan bestaan uit in huiselijk verkeer met elkaar samenwonende personen, die tezamen geen gezin vormen.

d. Huishouden (definitie 1947)

Bij toepassing van deze definitie zijn de huishoudens volgens de definitie 1960 opgesplitst in kleinere eenheden. Daarbij zijn eerst alle gezinnen als een afzonderlijk huishouden uitgelicht. De groepen van personen die na het uitlichten van de gezinnen overblijven zijn eveneens als huishouden beschouwd echter op voorwaarde dat onder die overblijvende groep het hoofd van het huishouden (definitie 1960) wordt aangetroffen. Is dit laatste niet het geval dan zijn de overblijvende personen beschouwd als lid van het huishouden van het gezinshoofd dat tevens optreedt als hoofd van het huishouden (definitie 1960).

e. Alleenstaande (definitie 1947)

Als alleenstaande volgens de definitie 1947 zijn behalve de alleenstaanden volgens de definitie 1960 tevens beschouwd alle hoofden van huishoudens volgens de definitie 1960 die na afsplitsing van de gezinnen als enig niet gezinslid overblijven.

4. WONINGEN, ANDERE BEWOONDE RUIMTEN EN WONINGVOORRAAD.

a. Woning

Als woning is beschouwd elk perceel of perceelsgedeelte dat volgens bouw of verbouw blijvend is bestemd voor bewoning door één huishouden of een alleenstaande. Als maatstaf geldt de aanwezigheid van een eigen toegangsdeur welke, hetzij van de openbare weg af (al of niet via tuin, erf of derg.), hetzij van een gemeenschappelijke ruimte uit (trappenhuis, portaal, galerij, e.d.) toegang geeft tot de woning. Bovendien zijn als afzonderlijke woningen geteld de zgn. woningen zonder eigen toegangsdeur, d.w.z. delen van woningen als bovenbedoeld, voor zover elk van de delen door de eigenaar rechtstreeks aan de bewoners is verhuurd, de eigenaar zelf niet in één der delen woont, elk der delen bestaat uit een aantal aaneengesloten gelegen vertrekken, is voorzien van eigen keuken en privaat en de verhuring in delen voor de eigenaar een permanent karakter draagt.

Blijkens deze omschrijving zijn, indien de eigenaar zelf één der delen bewoont, de afzonderlijke delen niet als afzonderlijke woningen zonder eigen toegangsdeur aangemerkt. In laatstbedoelde gevallen zijn de delen tezamen als één woning geteld en is het huishouden van de eigenaar als hoofdbewoner en zijn de bewoners van het (de) andere deel (delen) als inwonend beschouwd.

b. Andere bewoonde ruimte

Als andere bewoonde ruimten zijn beschouwd:

- . woonverblijven welke wel voor permanente bewoning zijn bestemd doch niet als afzonderlijke woning in de zin van bovengenoemde definitie kunnen worden beschouwd (woonruimten in hotels, op woonschepen e.d.);
- . woonverblijven welke bij de bouw slechts voor tijdelijke bewoning zijn bestemd doch op het ogenblik van de telling dienden voor normale bewoning (blijvend bewoonde zomerhuizen e.d.) en
- . woonverblijven welke niet resp. niet meer voor bewoning zijn bestemd (bewoonde keet, schuur e.d., bewoonde onherroepelijk onbewoonbaar verklaarde woningen).

c. Woningvoorraad

Tot de woningvoorraad zijn gerekend alle bewoonde en onbewoonde woningen als hierboven gedefinieerd onder a (dus inclusief de zgn. woningen zonder eigen toegangsdeur en inclusief de afzonderlijke woningen op het terrein van gestichten en instellingen).

C. O N D E R S C H E I D I N G E N M. B. T. D E B E V O L K I N G

De in de tabellen betreffende de totale bevolking gebruikte onderscheiding naar leeftijd berust op de EXACTE LEEFTIJD van de bevolking d.w.z. dat bij de bepaling van de leeftijd behalve met het geboortjaar tevens rekening is gehouden met de geboortemaand (geboren in maart 1970 t/m februari 1971 is 0 jaar enz.).

- De verder gebruikte onderscheidingen zijn hieronder nader toegelicht.

1. PLAATS IN HET HUISHOUDEN.

De onderscheiding naar plaats in het huishouden is gebaseerd op de in punt B.3 gegeven huishoudendefinitie 1960 en verwijst tevens naar de in dat punt verwerkte gezinsdefinitie.

- . HOOFD van een huishouden is degene die door de leden van het huishouden als zodanig wordt beschouwd. In de praktijk is dat meestal de (voornaamste) kostwinner.
- . Als ECHTGENOTE zijn uitsluitend die vrouwen verantwoord die zijn gehuwd met een hoofd van een huishouden. Zo is dus de echtgenote van een in het huishouden van zijn ouders opgenomen gehuwde zoon of van een in het huishouden van zijn kinderen opgenomen vader verantwoord onder overige leden.
- . Als EIGEN ZOON en EIGEN DOCHTER zijn, aansluitend op het voorgaande, uitsluitend verantwoord de ongehuwde kinderen van hoofden van huishoudens en niet de kinderen van eventueel in het huishouden voorkomende tweede en volgende gezinnen.
- . Tot de personen in INRICHTINGEN en TEHUIZEN zijn uitsluitend gerekend de personen die in groepsverband in inrichtingen woonachtig zijn.
Alle in inrichtingen en tehuizen wonende personen die een zelfstandige huishouding voeren in bovengenoemde zin zijn - onafhankelijk van de vraag of zij behoren tot de directie of het personeel, dan wel tot de personen voor wie de inrichting is bestemd - verantwoord onder de "personen in huishoudens".

2. PLAATS IN HET GEZIN.

Anders dan bij de plaats in het huishouden zijn bij deze onderscheiding de leden van bijv. een in het huishouden van zijn ouders opgenomen gezin van een gehuwde zoon in relatie tot elkaar verantwoord en niet in relatie tot het hoofd van het huishouden volgens de definitie 1960. Ook leden van in groepsverband opgenomen gezinnen (zoals bijv. bejaardenechtparen in een inrichting) zijn bij deze onderscheiding in relatie tot elkaar in de cijfers begrepen.

- . Als GEZINSHOOFD zijn beschouwd in geval van echtparen (met of zonder kinderen) de man en in geval van onvolledige gezinnen resp. de vader of de moeder.
- . Als ECHTGENOTE is verantwoord elke met haar echtgenoot samenwonende gehuwde vrouw.
- . Als ONGEHUWD KIND is beschouwd elk nimmer gehuwd geweest zijnd kind, dat met vader en/of moeder samenwoont. Geadopteerde kinderen zijn daarbij als eigen kind beschouwd.
- . Onder de NIET IN GEZINSVERBAND levende personen zijn opgenomen met een gezin samenwonende familieleden, intern huispersoneel, pleegkinderen, kostgangers e.d. en voorts ook alle alleenstaanden benevens in inrichtingen en tehuizen opgenomen personen, voorzover die althans niet met echtgeno(o)te(e) en/of ongehuwde kinderen samenwonen.

3. BURGERLIJKE STAAT.

Voor wat betreft de BURGERLIJKE STAAT is uitgegaan van de wettelijke status, d.w.z. dat bijv. in concubinaat levende personen niet als gehuwden maar naar hun officiële wettelijke burgerlijke staat zijn ondergebracht.

4. GEBOORTE PROVINCIE.

Voor personen waarvan de geboortegemeente vóór het tijdstip van telling als zelfstandige gemeente was opgeheven, is als geboortegemeente beschouwd de gemeente waartoe het grondgebied van de opgeheven gemeente op 28 februari 1971 behoorde.

De in de Zuidelijke IJsselmeerpolders (Oostelijk- en Zuidelijk Flevoland) geboren personen zijn apart onderscheiden onder de aanduiding Z.I.J.P.

Tot de in het buitenland geboren personen zijn tevens gerekend de op 28 februari 1971 in Nederland wonende doch in Elten en Tudderden geboren personen.

5. NATIONALITEIT.

Personen met een dubbele nationaliteit, waaronder de Nederlandse, zijn bij deze onderscheiding verantwoord onder de Nederlandse nationaliteit.

6. SOORT VAN WERKZAAMHEID.

De onderscheiding naar soort van werkzaamheid geeft in eerste instantie een verdeling van de totale bevolking in enerzijds de beroepsbevolking en anderzijds de bevolking zonder beroep.

De beroepsbevolking (zie de definitie gegeven in punt B 2) valt uiteen in de werkkenden en de tijdelijk niet werkkenden.

. Als WERKEND zijn, behalve de in de gegeven definitie genoemde categorieën mede beschouwd:

- personen die gemiddeld minstens 15 uur per week meewerken in het gezinsbedrijf, ook indien zij hiervoor niet worden betaald.
- personen in militaire dienst: zowel beroepsmilitairen als zij die als dienstplichtigen op het moment van de telling tijdelijk in militaire dienst zijn.
- scholieren of studenten van 14 jaar en ouder die gemiddeld tenminste 15 uur per week arbeid verrichten tegen geldelijke beloning.
- personen die werken op een sociale werkplaats voor hoofd- of handarbeiders, een centrum voor vakopleiding voor volwassenen en zij die tewerkgesteld zijn op aanvullende werken.
- personen in opleiding die tevens loon, salaris of een andere geldelijke vergoeding ontvangen zoals personen in opleiding via het leerlingstelsel, bij de politie, land-, zee- of luchtmacht, leerling-verpleegsters e.d., stagiaires en volontairs.

. Tot de TIJDELIJK NIET WERKKENDEN zijn gerekend wachtgelders, werklozen en werkzoekenden, waarbij zij aangetekend dat niet werkkenden die hebben opgegeven te zijn ingeschreven bij een arbeidsbureau altijd zijn inbegrepen, ook indien zij daadwerkelijk geen werk zoeken of niet meer bemiddeld (kunnen) worden.

De personen zonder beroep zijn nader onderscheiden naar de voornaamste reden waarom zij geen beroep uitoefenen.

- . Als GEPENSIONEERD, AOW-trekker enz. zijn mede beschouwd AWW-trekkers, renteniers e.d. In deze categorie zijn dus begrepen personen met een algemeen ouderdoms-, weduwe-, wezen- of invaliditeitspensioen, met een pensioen op grond van vroegere arbeid, lijfrentetrekken en personen met een inkomen uit vermogen, alle categorieën uiteraard slechts voorzover de betrokkenen niet behoren tot de beroepsbevolking.
- . Als SCHOLIER OF STUDENT zijn uitsluitende (dag) onderwijsvolgenden begrepen die niet tevens gemiddeld meer dan 15 uur per week tegen geldelijke beloning arbeid verrichten.
- . Onder WERKZAAM IN EIGEN HUISHOUDEN enz. zijn voornamelijk begrepen huisvrouwen en thuishelpende dochters zonder beroep. Betaald huishoudelijk personeel is niet inbegrepen.
- . Onder de OVERIGEN zijn hoofdzakelijk begrepen jonge kinderen die nog niet naar school gaan, minder validen die niet kunnen werken enz. en voorts ook MANNEN die uitsluitend hebben opgegeven werkzaam te zijn in eigen huishouden.

N.B. Personen die hebben opgegeven tot meer dan een der bovenvermelde categorieën te behoren zijn slechts in één van die categorieën ingedeeld en wel in de volgende prioriteitsvolgorde: scholier, gepensioneerd, werkzaam in eigen huishouden, overigen.

Van deze volgorde is slechts afgeweken voor gehuwde met hun echtgenoot samenwonende vrouwen met pensioen, die niet als gepensioneerd doch als werkzaam in eigen huishouden zijn ingedeeld.

7. AOW, AWW, BIJSTANDSWET.

Bij deze onderscheiding zijn onafhankelijk van de gedane opgaven:

- . Alle MANNEN van 65 jaar en ouder ingedeeld bij personen MET AOW
- . Alle VROUWEN voorzover gehuwd en samenwonend met een man van 65 jaar of ouder ingedeeld bij personen ZONDER AOW
- . Alle OVERIGE VROUWEN voorzover 65 jaar en ouder ingedeeld bij personen MET AOW.

8. HULPBEHOEVENDHEID.

Als aangewezen op hulp zijn beschouwd alle personen die hebben opgegeven voor EIGEN VERZORGING, HUISHOUDELIJKE TAKEN, dan wel voor TAKEN of VERPLAATSING BUITENSHUIS afhankelijk te zijn van de hulp van anderen. De VOORTDUREND BEDLEGERIGEN zijn vanzelfsprekend inbegrepen.

9. PERIODE VAN VESTIGING.

Evenals bij de bepaling van de geboorteplaats (zie punt C.4 van deze toelichting) is ook bij het vaststellen van de periode van vestiging in de huidige woongemeente uitgegaan van de gemeentelijke indeling naar de toestand op 28 februari 1971. Tot de altijd in de huidige woongemeente gewoond hebbende personen zijn uitsluitend gerekend degenen, die sedert hun geboorte onafgebroken in de betrokken gemeente hebben gewoond. Een uitzondering op deze regel vormt slechts tijdelijke afwezigheid, bijv. tengevolge van militaire dienstplicht, evacuatie gedurende de oorlog of tijdens watersnood e.d. Voor alle overige ter plaatse geboren retourmigranten is als periode van vestiging aangehouden het tijdstip waarop men (eventueel voor het laatst) in de huidige woongemeente is teruggekeerd.

10. VOORNAAMSTE BRON VAN INKOMEN (levensonderhoud) IN 1970.

Deze onderscheiding heeft betrekking op het gehele jaar 1970 en staat dus los van de bron van inkomen op het moment van de volkstelling. Personen die op de teldatum gepensioneerd waren doch in 1970 nog niet, komen dus voor in de categorie inkomen uit arbeid, personen met beroep die in 1970 nog op een beurs studeerden in de categorie studiebeurs enz.

- . Als inkomen uit ARBEID is beschouwd: loon, salaris, soldij, provisie, winst uit eigen bedrijf, werkeloosheidsuitkering of uitkering volgens de ziekwet.
- . Als inkomen uit VERMOGEN het totale inkomen uit dividend, interest, verhuur, verpachting, uitkering op grond van een levensverzekering e.d.
- . Als PENSIOEN, AOW, AWW, LIJFRENTE: ouderdoms-, weduwe-, wezenpensioen, invaliditeitspensioen enz.
- . Onder de SOCIALE UITKERING zijn begrepen het inkomen op basis van een uitkering ingevolge de bijstandwet, de wet op arbeidsongeschiktheid (WAO) en andere uitkeringen door gemeente, kerkgenootschap, sociale instellingen, studiebeurzen, renteloze voorschotten enz. Voorts ook bijdragen door voogdijverenigingen of andere instanties b.v. in het levensonderhoud van buitenshuis geplaatste kinderen, pleegkinderen e.d.
- . Onderhoud door ECHTGENOOT, OUDERS, VERZORGERS e.d. omvat tevens alimentaties.

11. KERKELIJKE GEZINDTE.

Deze onderscheiding berust op eigen opgave van de getelden omtrent het kerkgenootschap of de godsdienstige gemeenschap, waartoe de betrokkene krachtens doop, belijdenis of anderszins behoort of bepaaldelijk wenst te worden gerekend.

Ingeval de betrokkene niet tot een kerkgenootschap of enige godsdienstige gemeenschap behoort of daartoe bepaaldelijk niet meer wenst te worden gerekend, is verzocht de vraag naar de kerkelijke gezindte met "geen" te beantwoorden.

Voor minderjarigen is de invulling van de kerkelijke gezindte, met inachtneming van het bovenstaande, overgelaten aan het gezinshoofd.

- . De aanduiding "GEREFORMEERDE KERKEN (vrijgemaakt)" mag niet worden gezien als een officiële benaming. De toevoeging "vrijgemaakt" is slechts gebezigd ter onderscheiding van deze groep van degenen, die zonder meer "gereformeerde kerken" hebben opgegeven.
- . Tot de HUMANISTEN zijn gerekend diegenen die deze aanduiding uitdrukkelijk op het telformulier hebben vermeld.

12. LEVENDGEBOREN KINDEREN.

Onder de levend geboren kinderen zijn begrepen alle door de vrouw levend ter wereld gebrachte kinderen, die uit (eventuele) vroegere huwelijken meegerekend. Niet meer in leven zijnde en/of niet meer bij de moeder thuiswonende kinderen zijn dus inbegrepen.

D. ONDERSCHEIDINGEN M.B.T. HET ONDERWIJS

1. NOG DAGONDERWIJS VOLGENDEN

Hiertoe behoren personen die:

- . geen beroep uitoefenen en scholier of student zijn;
- . een beroep uitoefenen, waaraan tevens een opleiding buiten het kader van het leerlingwezen is verbonden (zoals opleiding tot verpleegster aan ziekenhuizen, gezinsverzorgster, e.d. en bijv. de praktijkleerperiode van een mts- of hts-opleiding)
- . een beroep uitoefenen en tevens zijn ingeschreven aan een universiteit, hogeschool, e.d.

Aan de onderwijs volgenden van 12 jaar en ouder is gevraagd naar de opleiding, die men volgt.

De indeling van de opleidingen naar niveau ziet er globaal als volgt uit:

lagere school	basis niveau
lavo, vglo	lager niveau
mavo, onderbouw havo/vwo, lager beroepsonderwijs	uitgebreid lager niveau
bovenbouw havo/vwo, middelbaar beroepsonderwijs	middelbaar niveau
hoger beroepsonderwijs	semi-hoger niveau
mo-akte, officiersopleiding	hoger niveau niet-universitair
universiteit, hogeschool	hoger niveau universitair

Voor een meer gedetailleerde indeling van opleidingen naar niveau en sector zij verwezen naar de C.B.S.-publikatie: 14e Algemene Volkstelling 28 februari 1971, Serie C, Systematische classificaties, Deel 3. Onderwijsclassificaties.

2. GEEN DAGONDERWIJS MEER VOLGENDEN

Hiertoe behoren personen van 14 jaar en ouder, die niet zijn gerekend tot de categorie van nog dagonderwijs volgende personen. Aan personen die geen dagonderwijs meer volgen is gevraagd naar het onderwijs dat men gevolgd heeft en de diploma's die daarbij zijn behaald.

Personen zonder enig diploma van het voortgezet onderwijs zijn onderscheiden naar personen met uitsluitend lager onderwijs (basis niveau) en personen met enig voortgezet onderwijs (lager niveau).

Alle andere personen zijn ingedeeld naar hun hoogst behaalde diploma.

Bij personen met méér dan een diploma op hetzelfde niveau gaat het beroepsonderwijs voor het algemeen voortgezet onderwijs.

De indeling van diploma's komt in grote trekken overeen met de indeling naar niveau zoals die is gehanteerd bij de nog dagonderwijs volgenden.

Voor een meer gedetailleerd overzicht van deze indeling zij verwezen naar de hiervoor genoemde Volkstellings-publikatie Serie C, Deel 3.

N.B. In de volkstelling van 1960 zijn overeenkomstige onderwijsgegevens m.b.t. de geen dagonderwijs meer volgenden uitsluitend beschikbaar voor de beroepsbevolking. De aandacht zij erop gevestigd, dat de in 1960 gehanteerde indeling naar het hoogst behaalde onderwijs-niveau op verschillende punten afwijkt van die van 1971. Voor de wijze waarop beide indelingen met elkaar kunnen worden vergeleken, is een schakelschema op aanvraag verkrijgbaar.

E. ONDERSCHEIDINGEN M.B.T. DE BEROEPSBEVOLKING

1. BEROEPS- EN BEDRIJFSINDELING

De beroepsbevolking is ingedeeld naar de aard van resp. het beroep/functie en het bedrijf.

Voor de beroepsindeling is uitgegaan van de daartoe internationaal aanbevolen classificatie van het Internationaal Arbeidsbureau van de Verenigde Naties te Geneve 1).

Op sommige punten is deze classificatie aangepast aan de Nederlandse situatie.

De bedrijfsindeling komt praktisch overeen met de Standaardbedrijfsindeling van 1970 (zie C.B.S.-publikatie: 14e Algemene Volkstelling 28 februari 1971, Serie C, Systematische classificaties: Deel 1. Bedrijfsclassificatie).

1) International Standard Classification of Occupations (I.S.C.O. 1968).

Deze classificatie is met behulp van op aanvraag verkrijgbare schakelschema's te koppelen aan de classificatie van resp. de Verenigde Naties 2), het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen 3) en aan de bij de Volkstelling van 31 mei 1960 gehanteerde bedrijfsindeling.

2. POSITIE IN HET BEDRIJF

Deze classificatie geeft voor personen behorend tot de werkende beroepsbevolking een driedeling, t.w.:

- . zelfstandigen: personen die als eigenaar, mede-eigenaar, firmant, pachter, zetbaas of dergelijke, voor eigen rekening een bedrijf voeren of een beroep uitoefenen.
- . personen in loondienst: personen die tegen loon, salaris of een andere vorm van geldelijke beloning werkzaamheden t.b.v. anderen verrichten.
- . medewerkende gezinsleden: echtgenotes en ongehuwde thuiswonende kinderen voorzover deze ten minste 15 uur per week, al dan niet tegen betaling, in het gezinsbedrijf meewerken.

3. SOCIALE GROEP

Bij de samenstelling van de sociale groepsindeling is in de eerste plaats uitgegaan van de positie in het bedrijf.

- . T.a.v. de zelfstandigen zijn de wetenschappelijke vrije beroepen apart onderscheiden. Alle overige zelfstandigen zijn ingedeeld naar de aard van het bedrijf en/of het aantal personeelsleden in loondienst.
 - . De personen in loondienst zijn op basis van de aard van het beroep/functie ingedeeld naar employé of arbeider.
- Ten aanzien van de employé's is, met behulp van gegevens over aard en niveau van de functie, onderwijsniveau en/of inkomensklasse, een verdere differentiatie aangebracht. Daarbij is als inkomen beschouwd:

het bruto-arbeidsinkomen uit het hoofdberoep, d.w.z. het loon, salaris of dergelijke zonder aftrek van ingehouden loonbelasting, AOW- en pensioenpremies, zonder aftrek van inhoudingen voor kost en inwoning en zonder bijtelling van kindertoelage of -bijslag, overwerk, neveninkomsten en/of inkomsten van vrouw of kinderen.

- . De medewerkende gezinsleden zijn ingedeeld naar de aard van het bedrijf.

Tijdelijk niet-werkenden zijn, voorzover mogelijk, op basis van dezelfde gegevens als beschreven bij de personen in loondienst, ingedeeld bij de onderscheiden sociale groepen.

Bij het ontbreken van voldoende gegevens zijn personen in loondienst en tijdelijk niet-werkenden ingedeeld bij de categorie "met beroep sociale groep onbekend".

Personen zonder beroep zijn ingedeeld naar het hoogst behaalde onderwijsniveau.

Een meer uitvoerige toelichting op de sociale groep is op aanvraag verkrijgbaar.

4. DUUR VAN DE WERKWEEK in het hoofdberoep

Bij de tweedeling naar volledige/gedeeltelijke werkweek is als volledige werkweek gedefinieerd een werkweek van 25 uur of meer.

Daarmee is de gedeeltelijke werkweek gedefinieerd als een werkweek van 1 tot minder dan 25 uur (voor nog dagonderwijs volgenden en medewerkende gezinsleden als een werkweek variërend van 15 - < 25 uur, omdat bij een werkweek van minder dan 15 uur betrokkenen niet tot de beroepsbevolking zijn gerekend).

N.B. De thans aangehouden tijdslimiet van 25 uur wijkt af van die bij de telling van 1960 toen de grens bij 30 uur lag (voor leerkrachten bij 16 uur).

5. OVERHEIDSDIENST

Tot deze categorie zijn gerekend alle personen in dienst van overheidsinstellingen of overheidsbedrijven, voorzover geen n.v., stichting of dergelijke.

6. LIGGING VAN HET WERKADRES

De onderscheidingen m.b.t. de beroepsbevolking naar ligging van het werkadres geven in eerste instantie een verdeling in enerzijds "werkt binnen de woongemeente" en ander-

2) International Standard Industrial Classification of all Economic Activities (I.S.I.C. 1968).

3) Algemene Systematische Bedrijfsindeling in de Europese gemeenschappen (N.A.C.E.1970).

zijds "werkt buiten de woongemeente".

De categorie "binnen de woongemeente werkenden" valt uiteen in:

- . Werkt op het woonadres: hiertoe behoren degenen, die een vast werkadres of vast meldingspunt hebben dat samenvalt met het woonadres.
- . Werkt elders in de woongemeente: hiertoe zijn gerekend de binnen de woongemeente werkenden met een vast werkadres of meldingspunt, voorzover niet samenvallend met het woonadres.
- . Overige binnen de woongemeente werkenden: hiertoe behoren personen, die in de woongemeente hun beroep uitoefenen en géén vast werkadres of meldingspunt hebben. Eveneens zijn tot deze categorie gerekend: tijdelijk niet-werkenden, dienstplichtige militairen en de beroepsbevolking wonend in inrichtingen en tehuizen.

De categorie "buiten de woongemeente werkenden" valt uiteen in:

- . Dagforensen: hiertoe behoren alle personen die voor de uitoefening van hun beroeps-werkzaamheden dagelijks (dit is ten minste 4 dagen per week) tussen hun woon- en werkgemeente heen en weer gaan en bovendien een vast werkadres of meldingspunt hebben.
- . Niet-dagelijks heen en weer gaande forensen: hiertoe zijn gerekend alle personen met een vast werkadres of meldingspunt die niet dagelijks (dit is minder dan 4 dagen per week) tussen hun woongemeente en één andere werkgemeente heen en weer gaan.
- . Overige buiten de woongemeente werkenden: hiertoe zijn gerekend zowel personen die werkzaam zijn in verschillende gemeenten als personen zonder vast werkadres of meldingspunt, die in één andere gemeente werken. In deze categorie zijn tevens begrepen personen met beroep behorende tot de varende en rijdende bevolking.

De eigenlijke forensen, d.w.z. de hiervoor genoemde dagforensen, zijn op tweeërlei wijze gegroepeerd, t.w.:

- . enerzijds naar de gemeente waar zij wonen en per woongemeente aangeduid als woonforensen.
- . anderzijds naar de gemeente waar zij werken en per werkgemeente aangeduid als werkforensen.

De in de woon-werkbalans onderscheiden categorie "overige economisch gebonden beroepsbevolking" omvat personen die

- . geen vast werkadres of vast meldingspunt hebben en NIET in de woongemeente werken. Deze personen hebben het adres van hun werkgever opgegeven. Dit adres kan zowel binnen als buiten hun woongemeente liggen.
- . een vast meldingspunt buiten hun woongemeente hebben en in verschillende gemeenten werken.

F. O N D E R S C H E I D I N G E N M. B. T. H U I S H O U D E N S E N G E Z I N N E N

1. SAMENSTELLING HUISHOUDENS EN GEZINNEN.

a. Huishoudens (def. 1960)

Deze zijn onderscheiden naar het al dan niet voorkomen daarin van (een of meer) gezinnen in:

- . EENGEZINSHUISHOUDENS d.w.z. huishoudens waarin slechts EEN gezin voorkomt al dan niet tezamen met een of meer niet in gezinsverband levende personen.
- . MEERGEZINSHUISHOUDENS d.w.z. huishoudens waarin 2 of meer gezinnen voorkomen, al dan niet tezamen met een of meer niet in gezinsverband levende personen.
- . NIET-GEZINSHUISHOUDENS d.w.z. huishoudens samengesteld uit uitsluitend niet in gezinsverband samenwonende personen.

b. Huishoudens (def. 1947)

Deze zijn onderscheiden in gezinnen en overige huishoudens en, voorzover het gezinnen betreft, naar gezinnen met echtpaar en gezinnen zonder echtpaar d.w.z. gezinnen waarin de kinderen (het kind) samenwonen (samenwoont) met uitsluitend de vader of de moeder.

c. Gezinnen

Deze zijn onderscheiden naar zelfstandige en niet zelfstandige gezinnen waarbij

- . Als ZELFSTANDIG zijn beschouwd de gezinnen waarvan het hoofd tevens optreedt als hoofd van het huishouden (def. 1960) en
- . Als NIET-ZELFSTANDIG de gezinnen waarvan het hoofd niet tevens als zodanig optreedt. Deze gezinnen zijn in de tabellen soms ook aangeduid als SECUNDAIRE gezinnen.

2. FAMILIERELATIE.

Voor huishoudens (def. 1960) is als familierelatie beschouwd de relatie van secundaire gezinnen tot het hoofd van het huishouden waarin deze zijn opgenomen. Komen in één huishouden twee of meer secundaire gezinnen voor, dan zijn beide relaties afzonderlijk verantwoord.

Voor huishoudens (def. 1947) is als familierelatie beschouwd de relatie van in huishoudens opgenomen anderen (d.w.z. niet in gezinsverband levende personen) tot het hoofd van het huishouden waarin zij zijn opgenomen. Komen in één huishouden 2 of meer anderen voor dan is slechts één relatie verantwoord.

Bij de selectie is prioriteit verleend in de volgorde van de gehanteerde classificatie.

3. WIJZE VAN HUISVESTING.

- . Als HOOFDBEWONER is aangemerkt het hoofd van het huishouden dat (resp. de alleenstaande die) verantwoordelijk is voor de huurbetaling aan de eigenaar, dan wel de eigenaar zelf indien deze (tevens) in de woning woont.
- . Als INWONEND zijn beschouwd de onderhuurders (w.o. kamerbewoners) d.w.z. zij die (kamer)huur verschuldigd zijn aan de hoofdbewoner.

N.B. Bij de toepassing van de definitie 1947 zijn mede als inwonend gerekend alle secundaire gezinnen ook al betalen zij in feite geen huur aan het hoofd van het huishouden waarin hun gezin is opgenomen. Het hoofd van het huishouden is in die gevallen beschouwd als een hoofdbewoner met inwoning. Woningen zonder eigen toegangsdeur hebben elk een hoofdbewoner. Ook in deze woningen kan inwoning voorkomen.

4. TER BESCHIKKING STAANDE VERTREKKEN.

Woont een huishouden (def. 1960) of een alleenstaande (def. 1960) alleen in een woning dan is het aantal aan hen ter beschikking staande vertrekken gelijk aan het aantal vertrekken van de woning (zie punt E.4 van deze toelichting) verminderd met het aantal dat volledig wordt gebruikt voor beroeps- en/of bedrijfsdoeleinden.

Wonen twee of meer huishoudens en/of alleenstaanden in één woning dan is het aantal vertrekken ter beschikking gelijk aan het aantal vertrekken dat het huishouden of de alleenstaande uitsluitend voor eigen bewoningsdoeleinden gebruikt, vermeerderd met het aantal dat met andere huishoudens en/of alleenstaanden gemeenschappelijk wordt gebruikt. Ook in dit verband is de keuken als vertrek beschouwd. Voor beroeps- en bedrijfsdoeleinden gebruikte vertrekken zijn ook hier weer buiten beschouwing gebleven.

5. THUISWONENDE KINDEREN.

Hiertoe zijn uitsluitend gerekend de ongehuwde kinderen die op het tijdstip van de telling nog bij hun vader en/of moeder in huis woonden. Op kamers wonende (studerende) kinderen, kinderen in internaten e.d. zijn dus niet inbegrepen.

6. AFHANKELIJKE KINDEREN.

Tot deze categorie zijn gerekend alle ongehuwde kinderen zonder beroep die voor hun verzorging en levensonderhoud zijn aangewezen op (het budget van) hun ouders, echter slechts VOORZOVER ZIJ OP HET MOMENT VAN DE TELLING DEEL UITMAAKTEN VAN HET HUISHOUDEN VAN HUN OUDER(S).

G. O N D E R S C H E I D I N G E N M. B. T. W O O N V E R B L I J V E N .

Bij de onderscheiding van de woonverblijven naar hun aard is in eerste instantie onderscheid gemaakt in woningen en andere bewoonde ruimten zoals deze zijn gedefinieerd in punt B.4 van deze toelichting. Voor wat betreft de verdere onderscheiding van elk van deze categorieën van woonverblijven het volgende.

- . Als GEWONE WONING ZONDER BEDRIJF zijn beschouwd woningen die niet door bouw of verbouw zijn bestemd voor de uitoefening van beroep of bedrijf, noch voor dat doel worden gebruikt.
 - . Is een met door bouw of verbouw voor de uitoefening van beroep of bedrijf bestemde woning daarvoor wel in gebruik dan is sprake van een GEWONE WONING MET BEDRIJF.
 - . Woningen verbonden met een binnendoor bereikbaar bedrijfsgedeelte zijn verantwoord onder boerderijen en tuinderswoningen dan wel onder overige bedrijfswoningen in welke laatste categorie zijn begrepen woningen met winkel en/of werkplaats e.d.
- De verder m.b.t. woningen (en gedeeltelijk ook m.b.t. andere bewoonde ruimten) gebruikte onderscheidingen zijn hieronder nader toegelicht.

1. EIGENDOM.

Woningen in meergezinshuizen die eigendom zijn van een "coöperatie van bewoners", een "coöperatieve vereniging voor flatexploitatie", of van een "vereniging van eigenaren" zijn beschouwd als woningen in eigendom van particulieren. Als particuliere instellingen zijn beschouwd: banken, verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen, particuliere woningexploitatie maatschappijen, kerkgenootschappen, liefdadigheidsinstellingen e.d.

2. HURVERHOUDING.

Als dienstwoning is beschouwd een woning die als zodanig is ge- of verbouwd of daartoe blijvend is bestemd en waarin de bewoner is gehuisvest krachtens zijn dienstverband (brug- en sluiswachterswoningen, portierswoningen, tuinmanswoningen op landgoederen bewoond door tuinlieden e.d.).

Een liefdadigheidswoning is een woning die vanwege de gemeente of een instelling van weldadigheid kosteloos of tegen een belangrijk lager bedrag dan de normale huur aan de bewoner(s) ter beschikking is gesteld, eventueel in combinatie met steun in natura. Hieronder zijn ook gerangschikt hofjeswoningen e.d.

- . VOOR BIJZONDERE WOONEENHEDEN geldt dezelfde omschrijving als voor gewone woningen. Zij onderscheiden zich daarvan echter door hun beperkte opzet (minder vertrekken) en doordat zij speciaal zijn gebouwd voor het voeren van een zelfstandige huishouding door speciale categorieën van woningbehoevenden (bejaarden, werkende alleenstaande vrouwen e.d.).

3. HUR(WAARDE).

Voor door de eigenaar bewoonde woningen is de huurwaarde gelijk aan de huurwaarde volgens de personele belasting 1969/1970 of, indien geen personele belasting is verschuldigd, gelijk aan het bedrag van de jaarlijkse lasten. Deze bedragen zijn omgerekend tot de economische huurwaarde waarbij de percentages zijn aangehouden die in het kader van de inkomstenbelasting worden gebruikt voor de bepaling van het belastbaar inkomen uit eigen woningbezit.

Voor woningen met winkel en/of werkplaats en voor boerderijen en tuinderswoningen is de huurwaarde volgens de personele belasting 1969/1970 van het woongedeelte genomen, ook indien sprake is van huur of pacht. Ook deze bedragen zijn op bovenaangegeven wijze omgerekend.

Voor de overige huurwoningen is de zuivere huur vermeld, d.w.z. dat gedeelte van het huurbedrag, waarover huurverhogingen worden berekend (huurbedrag na aftrek van kosten voor waterverbruik en na aftrek van andere kosten).

De dienst- en liefdadigheidswoningen zijn vermeld onder de categorie "geen huur".

4. VERTREKKEN.

Tot de vertrekken zijn behalve de gewone woon- en slaapvertrekken mede gerekend alkoven, keukens en zolderkamers ook al zijn deze volledig in gebruik voor beroeps- en/of bedrijfsdoeleinden.

Badkamers, bijkeukens, serres, hallen en zolderruimten zijn niet inbegrepen.

5. BOUWWIJZE.

- . Is de woning een geheel huis of perceel dan is sprake van een EENGEZINSHUIS. Bungalows, villa's, e.d. zijn voorbeelden van vrijstaande eengezinshuizen. Twee woningen onder een kap en de hoekhuizen van een rij eengezinshuizen zijn aangebouwd aan één zijde. De middelste woningen van een rij van eengezinshuizen zijn aangebouwd aan twee zijden.
- . Er is sprake van een MEERGEZINSHUIS, indien in één perceel twee of meer woningen zijn gelegen (bijv. beneden- en bovenwoningen, etagewoningen, flatwoningen, galerijwoningen e.d.). Alle in het perceel gelegen woningen worden aangemerkt als delen van een meergezinshuis.
- . Als SOUTERRAIN is beschouwd de gebouwde laag waarvan de vloer een halve meter of meer beneden de straathoogte is gelegen, indien deze laag althans is gebouwd voor bewoning. De verdieping, die aan de voorzijde van de woning geheel onder, doch aan de achterzijde gelijk of nagenoeg gelijk ligt met de terrein(tuin)hoogte of omgekeerd, wordt eveneens als souterrain beschouwd.
- . Als begane grond is beschouwd de gebouwde laag die minder dan een halve meter beneden de straat- of terreinhoogte is gelegen doch niet meer dan 2 meter daarboven. Heeft een flatgebouw een zgn. onderbouw (een voor gemeenschappelijk gebruik bestemde laagstgebouwde laag waarin bergruimten en/of garages van de in het gebouw gelegen woningen zijn samengebracht), dan is de eerste woonlaag als begane grond beschouwd indien de vloer daarvan minder dan 2 meter boven straat- of terreinhoogte is gelegen en als eerste verdieping indien de bedoelde vloer 2 meter of meer dan 2 meter boven terrein- of straathoogte is gelegen.
- . De eerste verdieping is de boven de begane grond gelegen bouwlaag; de 2e verdieping de boven de eerste verdieping gelegen bouwlaag enz.
- . Wanneer een woning gelegen is in een gebouw, dat volgens de bouw voor meer dan de helft van de totale vloeroppervlakte is bestemd voor bedrijfsdoeleinden, dan is deze woning vermeld onder "deel van een bedrijfsgebouw". Hieronder vallen niet alleen de in een fabrieksgebouw, een school of een inrichting ingebouwde woningen voor de portier, conciërge of de huisbewaarder, doch ook bijv. een laag etagewoningen boven twee lagen kantoor- en/of winkelruimten en derg.

6. EIGEN TOEGANGSDEUR.

Het komt voor dat een woning door de eigenaar in gedeelten wordt verhuurd zonder dat enige scheiding tussen de afzonderlijke gedeelten is aangebracht. Indien in elk van de delen een keuken en w.c. aanwezig is, is elk deel als een woning zonder eigen toegangsdeur verantwoord (op voorwaarde dat een der delen niet door de eigenaar zelf wordt bewoond).

7. KEUKEN.

Als keuken is beschouwd een vertrek dat door bouw of verbouw is bestemd voor het bereiden van maaltijden.

Een kookkast, een kooknis of een installatie die in een vertrek, in de gang, het portaal of een overloop is aangebracht, is niet als keuken beschouwd.

Heeft een woning meer dan één keuken, dan is de oppervlakte van de grootste aanwezige keuken vermeld.

8. PRIVAAT (W.C.).

Wanneer een w.c. en een badruimte in één ruimte zijn gecombineerd dan is deze ruimte beschouwd als privaat indien het het enige privaat in de woning betreft. Indien een woning twee of meer w.c.'s heeft dan hebben de vermelde gegevens betrekking op de w.c. die op de verdieping van het hoofdwoonvertrek is gelegen. Van spoeling is alleen sprake indien de woning is aangesloten op het waterleidingnet. Van afvoer is alleen sprake als er een aansluiting aanwezig is op een openbaar riool, put, septic-tank e.d.

9. BADGELEGENHEID.

Indien een w.c. en een badruimte in één ruimte zijn gecombineerd is deze ruimte niet alleen als w.c. doch tevens als badgelegenheid beschouwd. Heeft een woning meer dan een badgelegenheid dan zijn de gegevens van de best geoutilleerde badgelegenheid verantwoord.

10. CENTRALE VERWARMING.

Er is ook sprake van centrale verwarming indien de woning vanuit een centraal punt slechts gedeeltelijk is verwarmd (bijv. alleen de woon- en niet de slaapvertrekken). Onder EIGEN c.v. is de situatie verantwoord waarin de stookinstallatie van de c.v. binnen de woning is gelegen. Bij een BLOK verwarming worden de woningen van een bouwblok bediend door één stookinstallatie. Bedient de centrale stookinstallatie meer dan één bouwblok dan is er sprake van WIJK- of STADSverwarming.

11. OPENBARE AANSLUITINGEN.

Is een aansluiting op water of gas aanwezig binnen het gebouw doch gelegen op een gemeenschappelijk portaal of derg. buiten de woning, dan is er geen sprake van een openbare aansluiting. Een aansluiting op een water-, gas- of elektriciteitsvoorziening van een nabij gelegen fabriek of derg., is niet als een openbare aansluiting beschouwd evenmin als flessengas of een eigen gas-, water- of electriciteitsvoorziening.

H. G E G E V E N S V O O R O N D E R D E L E N V A N G E M E E N T E N

De indeling van elke gemeente in zgn. wijken en/of buurten is ten behoeve van de volkstelling van 1971 vastgesteld in overleg met de betrokken gemeente en de betrokken provinciale planologische dienst.

Elk onderdeel is aangeduid met een 2-cijferige code, waarvan het eerste cijfer de wijk en het tweede cijfer de buurt binnen de betrokken wijk aangeeft.

De grenzen van de wijken en buurten zijn vastgelegd op topografische kaarten op schaal 1:25.000. De nummers van de desbetreffende kaartbladen per gemeente zijn aangegeven onderaan tabel 39.

In de bevolkingscijfers per onderdeel is in voorkomende gevallen mede begrepen de bevolking in inrichtingen en tehuizen. Dit in tegenstelling tot de bevolking op woon-schepen, in woonwagens en op varende schepen, die als afzonderlijke sluitposten zijn vermeld.

De landoppervlakte in km² van elk onderdeel is door middel van planimetrering op de topografische kaartbladen 1:25.000 vastgesteld door de Topografische Dienst te Delft. De landoppervlakte is bepaald door op de totale oppervlakte van elk onderdeel slechts de grotere oppervlakten gemeentelijk ingedeeld buiten- en binnenwater (zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, havenbekkens e.d.) in mindering te brengen. Dit in afwijking van de vóór de gemeentelijke bodemgebruiksstatistiek gehanteerde norm, volgens welke bij de bepaling van de landoppervlakte rekening wordt gehouden met alle gemeentelijk ingedeeld buiten- en binnenwater voor zover breder dan 6 meter. De totale landoppervlakte uit tabel 39 wijkt daardoor af van het overeenkomstig cijfer uit de statistiek van het bodemgebruik per gemeente.